

معرفی کتابهای جدید علوم اجتماعی به زبانهای خارجی

مهرداد برومند

۱- زبان در جامعه، درآمدی به جامعه‌شناسی زبان
سوزان رومین / ۲۵۰ ص، ژانویه ۱۹۹۴ میلادی، انتشارات دانشگاه آکسفورد. بها ۶/۹۹ پوند.
Suzan Romaine, Language in Society: An Introduction to Sociolinguistics Oxford University Press, 1994

***

"کتابی است بسیار نو، با دامنه وسیعی از مثالهای روشن، شایسته است این کتاب، شاخص عمده‌ای در یکی از بنیادی‌ترین علوم یعنی جامعه‌شناسی زبان شود"
جان. ر. پری، دانشگاه شیکاگو

***

- در حقیقت، یکی از نقاط قوت این کتاب، عبارت است. از حسن انتخاب قابل تحسینش در دامنه گسترده‌ای از زبانها، فرهنگها، گروههای قومی و ملل گوناگون است. این کتاب منعکس کننده دامنه وسیع تجربه و دانش نویسنده آن است، که بسیاری از مثالها نیز دست اول و تازه بوده و به گونه‌ای زنده و روشن به رشته تحریر درآمده است.

ضمیمه آموزش عالی، نشریه تایمز

***

کتاب به پرسشهای متعددی پاسخ گفته است، مانند:
- چرا هزار و پانصد زبان مستقل در ملانزی^۱ به وجود آمده است؟
- چرا دانمارکی‌ها زبان نروژی را بهتر می‌فهمند، حال آنکه نروژی‌ها متقابلاً زبان دانمارکی را کمتر درک می‌کنند. چرا لهجه کورنیش^۲ بالاتر از گویش کاکنی^۳ ولی پایینتر از انگلیسی آکسفوردی درجه‌بندی می‌شود؟

زبان‌شناسی گرایش به نادیده گرفتن رابطه میان زبان و جامعه‌ای که زبان در آن تکلم می‌شود، دارد و از طرفی، جامعه‌شناسی عموماً نقش زبان را در تشکیل جامعه جدی نمی‌گیرد. نویسنده (خانم رومین)، درآمدی روشن، زنده و قابل فهم در حوزه جامعه‌شناسی زبان پدید آورده و به تأثیر دائمی و متقابل زبان و جامعه تکیه دارد. ایشان روندهای سنتی و نو را توأم در نظر گرفته و

1- Melanesia

۱ - مجمع الجزایری در جنوب غربی اقیانوس آرام شمال شرق استرالیا

2- Cornish

۲- کورنیش، زبان سلتی و خاموش ناحیه کورن وال، شبه جزیره و منطقه‌ای

3- Cockney

۳- گویش در نواحی شرقی شهر لندن

مورد بحث قرار می‌دهند، زبان و جنس، زبان در آموزش و پرورش، تغییر زبان و ... از این گونه‌اند.

سوزان رومین، در این کتاب نشان می‌دهد که عوامل اجتماعی، موجب گزینش‌های زبانی (زبان‌شناختی) ما می‌شوند، و نیز نشان می‌دهد که چگونه بعضی از شیوه‌های تکلم دارای ارزشهای نمادین می‌گردند. در مثال‌هایش، نمونه‌های متعددی از مطالعات و بررسی‌های فرهنگی در سراسر دنیا را، به کار می‌گیرد، از جمله، از پژوهش میدانی گسترده‌اش در پاپوآ، گینه‌نوا، به عنوان یکی از منابع سودجسته است.

مطالعه این اثر ارزشمند به کلیه دانشجویانی که دوره‌های مقدماتی را در زمینه مقدمه زبان‌شناسی همگانی، و هم در زمینه مقدمه جامعه‌شناسی زبان، می‌گذرانند، توصیه می‌گردد.

***

The Early Sociology of Religion Edited by Bryan Turner, Deakin University, Australia Routledge

۲ - مطالعات اولیه جامعه‌شناسی دین

برایان ترنر / مجموعه هشت جلدی، ۲۲۰۰ ص، قطع ۱۳۸×۲۱۶ میلی‌متر، بها ۳۵۰ پوند، ژوئیه

۱۹۹۶ میلادی، دانشگاه دیکین استرالیا، ناشر Routledge

***

از آغاز مطالعات جامعه‌شناسی، دین همیشه از مباحث اصلی این علم بوده است که در آثار امیل دورکیم و ماکس وبر، و ... به آن بسیار پرداخته شده است. در این مجموعه مفصل هشت جلدی، مطالعات و گفتگوهای نخستین پیرامون موضوع، جمع‌آوری و بررسی گردیده است، از جمله آثار متنوعی مانند آثار کلیدی درباره مردم‌شناسی اجتماعی و غیره. ویراستار، برایان ترنر، یک جلد از این مجموعه را به اولین مقالات پُراهمیت این رشته اختصاص داده و درآمدی تازه و جالب درباره موضوع نوشته است.

***

۳ - قومیت: ساختارهای مردم‌شناختی Ethnicity : Anthropological Constructions

مارکوس بنکس / ۲۲۴ ص، قطع ۱۳۸×۲۱۶ میلی‌متر، ۱۲/۹۹ پوند، ۱۹۹۵ میلادی، دانشگاه

آکسفورد، ناشر Routledge

***

در این کتاب رویکردهای مردم شناختی و جامعه شناختی به ویژه قومیت، به روشنی و به گونه‌ای مختصر، طرح شده است و در برگیرنده بسیاری نکات مهم از جانب نویسندگان بزرگ این رشته است.

اصطلاح "قومیت" برای توصیف، تأثیر متقابل اجتماعی انسان، به کار برده شده است، به ویژه در رابطه با گروه‌های اجتماعی که قبلاً به عنوان "قبایل" طرح گردیده‌اند، و همچنین در رابطه با گروه‌های مهاجر، اقلیت‌ها و جوامع میزبان آنان. در این کتاب، بعضی از آثار کلاسیک مورد تحلیل قرار گرفته و توجه خاصی به نوشتارهای پُراهمیت در زمینه اقلیت‌های قومی بریتانیا و ایالات متحده آمریکا شده است.

دو مطالعه و پژوهش موردی نیز، در کتاب مطرح گردیده تا نشان دهند که مفاهیم قومیت، نژاد و ملی‌گرایی در حال حاضر به چه صورتی، توسط مردم و مطبوعات به کار گرفته می‌شوند.

***